No. 36. 1844.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk

NIEUWS-BLAD.

DINGSDAG 26 MAART.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, brengen bij deze, ten gevolge besluit van Z. E. den Heere Staatsraad Gouverneur der Provincie *Noord-Braband*, van den 23. Maart 1844, A, N°. 1, Afdeeling Financiën (*Provinciaal Blad* N°. 38), ter kennisse der Ingezetenen, dat het den Koning heeft behaagd te bepalen, dat de termijn voor de inschrijving in de *Vrijwillige Geldleening* en *Bijdrage* met twee dagen zal worden verlengd en dat mitsdien de twee Inschrijvings-Registers, ten Kantore van den Heer Agent van 's Rijks Schatkist alhier, tot en met Donderdag den 28. Maart zullen geopend blijven.

Wordende een iegelijk wien zulks aangaat, nader aangemaand zich den voorhanden tijd alsnog ten nutte te maken, om door deelneming op eene of andere wijze mede te werken, dat de in de wet van 6 Maart jl. tevens vastgestelde buitengewone Belasting op de Bezittingen, niet behoeve in werking gebragt en mitsdien de naargevolgen van onafscheidelijke nadeelige gevolgen alsnog voorgekomen worden.

BREDA, den 25. Maart 1844.

DE ROY, *vt.*

Ter ordonnantie van dezelven,

De Secretaris der Stad,

H. W. SCHÄUKES.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 22sten Maart.

[illegible] werd de geheele vergadering en het talrijk aanwezende publiek [illegible] gen het overlijden [illegible] naburige zaal in vreugde bijeen, terwijl de muzijk het *God save the King* en andere liederen deed hooren.

De hertog *van Nemours*, die [illegible] ongesteld [illegible] eenige dagen zijne kamer moeten houden.

De heer *Berryer* wordt aanstaanden Dingsdag of Woensdag te Parijs verwacht. De legitimisten der voorstad St. Germain zijn voornemens hem op een groot feest te onthalen.

Ook de hertog *van Montalembert*, die eenige maanden op het eiland Madera doorgebragt heeft, is van daar teruggekomen, om bij de discussie over de wet op het middelbaar onderwijs tegenwoordig te zijn, en heeft gisteren eene petitie van den maire en een aantal ingezetenen van Pordic, op het bureau nedergelegd. — Naar men verzekert, zou van de zijde der geestelijkheid thans ook het middel van algemeene petitie aangenomen worden om de vrijheid in de zaak van het onderwijs te vorderen. Volgens *le Commerce* zouden uit de diocese van Kamerijk dergelijke petitiën, van 35,000 handteekeningen voorzien, komen, uit de stad Rijssel alleen 5000.

— Naar gezegd wordt, heeft de policie het bestuur opmerkzaam gemaakt, dat sedert eenige dagen verscheidene aanzienlijke legitimisten zich naar Görtz hebben begeven, zoo zij denkt om met den hertog *van Bordeaux* te beraadslagen over een' nieuwen togt dien hij tegen het najaar zou gaan ondernemen; naar de brieven alhier ontvangen, kan zijn oom, de hertog *van Angoulême*, niet langer dan nog een paar maanden in 't leven blijven, en het was noodig dat de pretendent zich daarna op nieuw nabij Frankrijks grenzen vertoonde.

— In het, in ons vorig nommer, vermeld antwoord van den aartsbisschop van Parijs op den brief van den minister van eeredienst, zegt hij onder anderen, dat hij en zijne onderhoorige bisschoppen, die deze memorie onderteekend hebben, niet anders hebben gedaan dan hun regt uit te oefenen, en dat hun gezamenlijk protest geen inbreuk maakt op de wet van 18 Germinal, jaar X. De aartsbisschop eischt verder de vernietiging dier wet, [illegible] waarbij alle synoden of geestelijke raadsvergaderingen, zonder toestemming der Regering, verboden worden. De aartsbisschop beweert, dat de wet strijdig is met de bedoeling van den wetgever, die niet op het oog had, zoo als de wet thans wordt geïnterpreteerd, vergaderingen te verbieden, waarin zaken van het geloof en de sacramenten behandeld worden. Dat artikel is, steeds naar de woorden van den aartsbisschop, strijdig met de vrijheid der kerk, met hare wetten en haren geest. De Katholijke kerk ademt bovenal een' geest van eensgezindheid en overeenstemming, en de geestelijken zullen nooit misbruik maken van die vergaderingen, hetgeen hun bovendien op zoo vele wettige wijzen zou kunnen belet worden. De aartsbisschop beschouwt de wet ook tegen het belang van het bewind. Bisschoppen, die in eene vergadering beraadslagen, zegt hij, zullen steeds een' veel gematigder toon aan hunne taal geven, dan wanneer zij corresponderen, of zonder overeenstemming handelen.

Gelijk te verwachten was, houden zich de meeste dagbladen met dezen brief bezig. Het ministeriële Ochtendblad, vooral, wederlegt denzelven. Het blad ontkent, dat de bisschoppen zonder toestemming vergaderingen zouden kunnen houden, even als de andere wettig erkende ligchamen, zoo als de aartsbisschoppelijke brief zich uitdrukt. En waarom niet (zegt het *Journal*)? omdat wij zijn wel genoodzaakt het te zeggen, omdat het bisdom geen wettig erkend ligchaam is; omdat er bisschoppen zijn, die door de wet erkende voorregten en verpligtingen hebben, maar er geen ligchaam of bisschoppelijke orde bestaat, door de wet [illegible] kleed; omdat er bisschoppen zijn, om de zaken van het bisdom te besturen, even als er prefecten bestaan, om de zaken van het departement te regelen. De bisschoppen vormen echter [illegible] prefecten een afzonderlijk ligchaam [illegible] zij zullen niet onderzoeken, of in de geestelijke orde, [illegible] den Paus, de bisschoppen der Katholijke Christenheid een ligchaam vormen, dat, in bijzondere omstandigheden, zonder toestemming van den Paus, bijeenkomen en beraadslagen mag. Dit vraagstuk, waarover reeds zoo veel getwist is, laten wij in het midden. Wij houden echter vol: dat in de tijdelijke orde, in den Staat in één woord, de bisschoppen geen ligchaam vormen, dat de wet hen als zoodanig niet erkent, en dat alles verward en ten onderste boven wordt geworpen, wanneer men wil volhouden, dat er synoden of vergaderingen van bisschoppen zonder toestemming van het opperbewind moeten gehouden worden, omdat er stedelijke raden, algemeene raden en zelfs kamers zijn, welke op zekere tijdstippen vergaderen, [illegible] zelfs dan nog niet doen, zonder door het openbaar gezag bijeengeroepen te worden.

— Men wil dat er van de zijde van Engeland weder nieuwe pogingen worden gedaan, om onderhandelingen met het kabinet der Tuilerien nopens een handelstraktaat aan te knoopen. Men verwacht echter van die pogingen niet veel goeds, daar de tegenwoordige minister afkeerig is van eene handelsovereenkomst met Engeland.

— Men zegt, dat *Espartero* binnen kort alhier verwacht wordt.

— De generaal *Pajol* is den 20., in den ouderdom van 72 jaren, overleden. Ook is dezer dagen gestorven de door zijne veelvuldige schriften bekende abt *de Pradt*, die den ouderdom van 87 jaren heeft bereikt.

— Men zegt, dat de heer *Victor Hugo* door den koning tot pair van Frankrijk zal verheven worden.

— Bijzondere berigten uit Madrid tot den 16den houden het volgende:

„De ontvangst, die men der koningin-moeder te Valencia heeft aangedaan, is allerluisterrijkst geweest. — Men [illegible] van eene expeditie tegen Marokko, alhoewel [illegible] nog niets vast besloten is. — Er zijn te Madrid [illegible] komen om de koningin-moeder [illegible]

In een ander berigt [illegible]

De koningin-[illegible] aankomen. De ministers van finantien en den [illegible]

marine, alsmede de graaf *Bresson* begeven zich aanstaanden Maandag derwaarts. H. M. heeft haar verlangen te kennen gegeven, dat gedurende de lijdens- en de heilige week geen openbare feesten en vermakelijkheden plaats hadden. De eerste week zal het hof te Aranjuez en de heilige week te Toledo doorbrengen; men rekent alzoo dat de koningin-moeder niet voor den 7den April haren intogt te Madrid zal doen.

» Waarschijnlijk zal het ministerie na de aankomst der koningin-moeder te Aranjuez doen afkondigen: 1) de wet op de provinciale deputatien; 2) de wet op de nationale garde; 3) die betrekkelijk de vrijheid der drukpers; 4) de verkiezingswet en 5) de wet betrekkelijk de organisatie van den staatsraad. Na de afkondiging dezer wetten wacht men weldra het besluit van de ontbinding der cortes.

» Omtrent het proces der gearresteerde gedeputeerden wordt steeds het stilzwijgen bewaard; de heer *Madoz* is van zijne ambtgenooten gescheiden, naar men zegt ten gevolge der verklaringen van *Bonet*. Men acht het niet onmogelijk, dat de voorgenomen amnestie nog verleend wordt voor de aankomst der koningin-moeder.

» De ijver van den minister van financien is zeer groot; het is hem daardoor gelukt, om voor het oogenblik in al de behoeften te voorzien."

— De jongste berigten reiken tot den 17den uit Madrid ontvangen, melden, dat de overgave van Carthagena nog niet zoo spoedig zal plaats hebben als men zich gevleid had. — Te Zamora zijn de partijchefs *Calandro* en *Palacio* gevangen genomen en zouden gefusilleerd worden; te Barcelona zijn verscheidene personen door den krijgsraad ter dood veroordeeld, als beschuldigd van aan den opstand te Alicante deel te hebben gehad.

Ter beurze van heden (23 *Maart*) waren genoteerd: 5 pCt. 22,40 3 pCt. 33,10; Nap. r. 102; Passive 6⅝. Ned. 2½ pCt. 58⅞; Rom. L. 106¾.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 22sten Maart.

De verklaring, door den nieuwen Koning van Zweden bij het aanvaarden der regering in den staatsraad afgelegd, wordt thans door de Zweedsche bladen medegedeeld; dat stuk luidt als volgt:

» Wij *Oscar* enz. doen kond en te weten:

» Dat, dewijl het den Almagtige behaagd heeft den Grootmagtigen Hooggeboren Vorst en Heer, *Karel XIV Johan*, Koning van Zweden en Noorwegen, der Gothen en Wenden enz. tot Zich te roepen en Wij krachtens de door de standen des Zweedschen Rijks den 18 December 1810 vastgestelde orde van erfopvolging, het Hooggedachten den Zweedschen troon beklommen hebben, —

» Wij hiermede plegtiglijk en ten nadrukkelijkste verzekeren, dat wij het rijk volgens het letterlijk voorschrift van den door de standen des rijks den 6den Junij 1809 vastgestelde en door den Koning en de standen des rijks ter wijziging aangenomen regeringvorm, en overeenkomstig de overige in kracht zijnde grondwetten des rijks, het algemeene regt en de wettelijke bepalingen willen regeren. Wij zullen ook in overeenstemming met den evengemelden regeringsvorm als een regtvaardig Koning en zachtmoedig Vader van het Zweedsche volk, ... [illegible] ... regering, en zoo, dat wij het voor den almagtigen God met een zuiver geweten kunnen verantwoorden, naar ons uiterste vermogen het ware welzijn des Rijks en van ieder inwoner trachten te bevorderen.

» Welk een en ander, gelijk wij uit vrijen wil en na rijp overleg daartoe besloten hebben, wij derhalve met onze eigenhandige naamsonderteekening en met eede bekrachtigen, dat wij het zullen nakomen en vervullen.

» Zoo waarlijk helpe mij God naar ligchaam en ziel."

Volgens de berigten uit Stockholm van den 12den getuigen zelfs de bladen, die tot dus verre tot de heftige oppositie behoorden, dat de natie den tegenwoordigen Koning met het grootste vertrouwen begroette en dat, ofschoon allerwege groote nieuwsgierigheid heerschte naar den weg, dien Koning *Oscar* zoude inslaan, zich toch in de stemming van alle standen eene volmaakte rust en kalmte openbaarde. Ook had men met genoegen ontwaard, dat er geene buitengewone maatregelen van voorzorg genomen waren, zoo als tijdens het overlijden van Koning *Karel XIII*, toen de toegangen tot het koninklijk slot versperd waren.

De tijding van het overlijden van Koning *Karel Johan* is den 12den dezer te Christiania ontvangen. In de daar verschenen proclamatie, waarbij Koning *Oscar I* zijne troonsbeklimming aankondigt, heeft dezelve zich Koning van Noorwegen en Zweden (in plaats van Zweden en Noorwegen) genaamd; terwijl tevens bekend is gemaakt, dat, vermits de redenen, welke den overleden Koning van het invoeren dezer verandering hadden weerhouden, voor zijnen opvolger niet bestonden, de Koninklijke titel voortaan in alle Noorweegsche staatsstukken even zoo als in de proclamatie zal luiden.

— De grootvorst troonopvolger van Rusland is van Petersburg te Berlijn aangekomen. Eenige dagen vroeger was de hertog *van Nassau*, met zijne jonge gemalin, insgelijks uit Petersburg aldaar aangekomen.

Uit Berlijn wordt het volgende gemeld:

» Eene misdaad van zonderlingen aard, welke hier in de verloopene week gepleegd werd, houdt thans aller aandacht bezig. Op de twee kerkhoven, gelegen aan de Oranjeburger poort, waar vele mannen beroemde mannen rusten, werden omtrent 15 grafteekenen en grafgedenkzuilen beschadigd en beroofd; overal waren geheele metaalplaten en stukken uitgescheurd. De vier gedenkteekenen op de grafsteden van *Fichte*, *Hermbstädt*, *Hufeland* en *Schinkel* waren geschonden, het laatste, hetwelk nog eerst in het voorleden jaar met zoo groote kosten in den vorigen staat hersteld was geworden, dermate, dat er aanzienlijke uitgaven zullen vereischt worden om de schade te herstellen; het borstbeeld van *Fichte*, hetwelk op eene hooge zuil prijkte, was er afgebroken geworden. Men kon zich deze verwoesting en roofzucht, jegens zoo beroemde mannen gepleegd, niet verklaren, tot dat het eindelijk aan een politie-beambte gelukte, in een 16jarigen knaap den dader te ontdekken. De deugniet heeft bij zijne inhechtenisneming verzekerd, dat niet lust tot verwoesting, maar honger hem tot zijne misdaad gebragt had. Het geroofde metaal had hij verkocht, om zich brood te verschaffen. Intusschen is gebleken, dat hij zich voor het verkregene geld alleen snoeperijen en lekkernijen gekocht heeft. Van het geroofde is alleen het borstbeeld van *Fichte*, doch in drie stukken gebroken, wedergevonden. Deze moedwil des knaaps, die zich aan voorwerpen vergreep, wier heiligheid hem moest bekend zijn, is in allen gevalle zeer opmerkelijk."

— Uit Rome schrijft men van 10 Maart:

» De winter is naauwelijks voorbij of er hebben bij ons troepenbewegingen plaats. Van hier zijn afdeelingen troepen naar de noordelijke legatien gezonden, om de garnizoenen te versterken of te vervangen. In de omstreken van Imola en Ravenna hebben zich gewapende benden vertoond, welke echter door de militairen verstrooid zijn. Ook in Modena, Bologna en Toscana hebben oproerige bewegingen plaats gehad. Te Imola zijn de inwoners met de soldaten handgemeen geweest en zijn vele der laatsten gewond. Te Rimini zijn de gendarmen verdreven, met verlies van een doode en 4 gekwetsten.

» Onder de militairen in Polen heerscht op dezen oogenblik groote beweging, een gedeelte troepen is naar het zuiden gezonden, welk door regementen uit de Oostzee-provincien zal vervangen worden. De zending van Russische troepen naar den Kaukasus schijnt de reden van deze verplaatsing van troepen te zijn."

— Er zijn brieven uit Athene tot den 6 Maart. De nationale vergadering had den 5den de beraadslagingen over de staatsregeling ten einde gebragt. Eene der laatste belangrijke discussien was die nopens de vraag, of de staadsraad opgeheven, of tot de zamenkomst der kamers behouden moest blijven; tot het laatste werd besloten. — De laatste zitting was zeer treffend. Na de aanneming van het slotartikel, deed de geheele vergadering en het talrijk aanwezende publiek aanhoudende vreugdekreten voor Koning en Staatsregeling hooren; vele afgevaardigden omhelsden elkander, en men vereenigde zich in eene naburige zaal in vreugde bijeen, terwijl de muzijk het *God save the King* en andere nationale liederen ... [illegible] ... in eene korte zitting ... [illegible] ... toegelaten en goedgekeurd, ... [illegible] ... in het artikel: « de persoon des Konings is onschendbaar, » nog de woorden « heilig en » onder algemeen gejuich gevoegd werden. Vervolgens werd eene deputatie van 20 leden benoemd, welke nog denzelfden avond het ontwerp aan den Koning overhandigde. Z. M. gaf zijne hooge tevredenheid te kennen en die bewijzen van toegenegenheid en liefde jegens zijn persoon en die der Koningin aan den dag gelegd, en beloofde, het ontwerp in zijne overweging te zullen nemen, en met zijne aanmerkingen spoedig aan de vergadering terug te zullen zenden. Deze hield zich thans bezig met de beraadslagingen over de wet op de verkiezingen, waarmede naar men rekende, een paar weken zou verloopen. Spoedig zou dan alles ten einde gebragt, en de Staatsregeling door den Koning, na eenige wijzigingen, geteekend en bezworen worden. Alsdan zou men tot de vorming van een ministerie overgaan, dat reeds tot vier leden gesmolten was. Men vermoedde, dat *Maurokordatos* en *Kolettis* daarvan deel zouden uitmaken.

BELGIE.

BRUSSEL, den 24sten Maart.

De kamer der vertegenwoordigers heeft een speciaal ontwerp behandeld betrekkelijk het aan ministers te verleenen pensioen, dat 4000 of 6000 f. zou wezen, en zich ten slotte met 44 tegen 36 stemmen met dat ontwerp vereenigd; daarop is definitivelijk gestemd over de algemeene wet op de pensioenen, welke met 58 tegen 14 stemmen aangenomen is geworden.

Gisteren heeft dezelfde kamer beraadslaagd over de wederindijking van den polder van Lillo. Na eene lange discussie is de kamer uiteen moeten gaan, daar er geen genoegzaam getal leden meer tegenwoordig was.

De beide wetten, omtrent de conversie der 5 percents staatsschuld

en omtrent de leening tot afkoop van den tweeden termijn van het Belgisch aandeel der Nederlandsche staatsschuld, zijn thans door de wetgevende kamers, zoo als zij laatstelijk waren gewijzigd geworden, aangenomen. De eerste dier wetten is reeds door Koning *Leopold* uitgevaardigd, welke, bij een besluit van 21 Maart, de wijze, waarop de conversie zal plaats hebben, heeft bepaald.

— De *Moniteur* houdt reeds de wet welke het gouvernement autoriseert tot de sluiting der leening van 84,656,000 fr.

— De koning begeeft zich binnen weinige dagen op reis naar Engeland; de koningin begeeft zich morgen reeds derwaarts.

— Het *Journal d'Anvers* houdt in een zijner jongste nommers het volgende:

» In Holland houdt men zich sterk bezig met het ten uitvoer brengen der laatste financiële maatregelen, genomen tot het dekken van alle vroegere tekorten.

» Het lijdt geen tegenspraak of Holland verkeert op dit oogenblik in eenen staat van crisis, en heeft in het overgaan tot eene belasting op de inkomsten het voorbeeld van Engeland moeten volgen. Maar Holland mag op zoo veel vaderlandsliefde en zoo veel verlichting bogen, dat wij er geen oogenblik aan twijfelen, of het zal binnen weinige jaren weder ten top van zijn crediet gestegen zijn.

» Het is alzoo onze wensch, dat de operatie gelukke, en wel gelukke door middel der leening, omdat de opoffering in dat geval zal drukken op diegenen, die haar het best kunnen lijden, en dat de belasting hiertoe zal vervallen."

NEDERLANDEN.

BREDA, den 26sten Maart.

De kamerheer-ceremoniemeester heeft bekend gemaakt, dat het hof ten gevolge van het overlijden van Z. M. *Karel XIV Johan*, koning van Zweden en Noorwegen, voor drie weken, te beginnen met heden den rouw zal aannemen.

— In de *Staats-Courant* leest men heden het volgend berigt:

» Het is voor ieder, die zich de verschillende bepalingen der wet van 6 Maart jongstleden eenigzins eigen heeft gemaakt, duidelijk, dat het *volstrekt onmogelijk* is, den termijn tot inschrijving in de Vrijwillige Leening of Bijdrage verder dan nu reeds is geschied, te verlengen, of na dat de inschrijving gesloten zal zijn eene nadere gelegenheid tot vrijwillige deelneming open te stellen.

» Uit de laatste aankondiging van den Minister van Financien blijkt dan ook stellig, dat de inschrijving met den 28sten van deze maand *onherroepelijk* gesloten blijft.

» Desniettegenstaande is het aan de Regering gebleken, dat sommigen nog in den waan verkeeren, dat er ook na den 28sten Maart gelegenheid zal zijn of verleend kunnen worden, om certificaten te bekomen tot betaling in de [illegible] belasting, waarvan de heffing moet [illegible] voltrokken mogt worden.

» Ieder zij gewaarschuwd, zich aan dit dwaalbegrip niet over te geven. De Regering kan en zal na den 28sten van deze maand aan niemand eenige verdere gelegenheid openstellen om deel te nemen in de Vrijwillige Leening of Bijdrage.

» Van Hare zijde is thans alles gedaan wat mogelijk was om de goede ingezetenen voor de openlegging van hunne zaken en voor de betaling van het volle bedrag der belasting te bewaren.

» Meer te doen, verbiedt Haar de wet, welke voor Haar evenzeer verbindende is als voor de belastingschuldigen."

— In de *Amsterdamsche Courant* leest men:

» Wij kunnen met genoegen berigten, dat de Heeren Mrs. *L. Keyzer*, *L. H. Kuhn*, *E. Bods*, *J. Heemskerk Az.* en *M. H. s'Jacob*, Advokaten binnen deze Stad, zich tot eene Commissie hebben gevormd, ten einde allen, die nopens de op hen rustende verpligting, om in de Vrijwillige Geldleening of Bijdrage deel te nemen, kosteloos in te lichten."

— Ook te Utrecht heeft zich eene commissie gevormd om aan de deswege verlangenden kosteloos inlichtingen en goeden raad te geven.

— De heer Mr. *W. Bok*, advocaat en notaris op Texel, heeft in een der dagbladen zijne ambtgenooten, de plattelands-notarissen, opmerkzaam gemaakt op den invloed, dien zij op hunne medeingezetenen, de meer eenvoudige en in mindere geldruimte verkeerende burgers en landlieden, kunnen uitoefenen, ten einde hen aan te sporen tot en behulpzaam te zijn in het deelnemen aan de opengestelde geldleening. Tevens heeft hij zich aan al diegenen zijner gemeente, welke tot de drie eerste klassen, beneden de *ƒ* 10,000, behooren, aangeboden, om voor hunne inschrijving te zorgen, den 1sten en 2den termijn renteloos voor te schieten, en voorts kosteloos al de verdere werkzaamheden te verrigten, die daaraan mogten verbonden zijn; terwijl de teruggaaf van het voorschot op gelegen tijd kan worden geschikt.

— Men verzekert, dat de stad 's Gravenhage voor een bedrag van *ƒ* 20,000 — in de vrijwillige leening heeft deelgenomen.

— Met zekerheid verneemt men, dat de Edel Achtbare Raad der stad Rotterdam in de vrijwillige geldleening van 3 pCts. heeft ingeschreven voor de aanzienlijke som van *ƒ* 90,000.

— Uit Arnhem schrijft men van den 19den:

Met zekerheid weet men, dat de Edel Achtbare Raad dezer stad besloten heeft, om voor dertig duizend gulden in te schrijven in de vrijwillige geldleening van 3 pCt., en dat de besturen van het burgerweeshuis en de St. Nikolaas-broederschap alhier mede besloten hebben, voor zeer notabele sommen daarin deel te nemen.

Men verneemt, dat binnen Zutphen bij de geldleening, overeenkomstig de wet van den 6den dezer geopend, ingeschreven is door de stad zelve, voor *ƒ* 40,000, door het Bornhof voor *ƒ* 20,000, door het Gasthuis voor *ƒ* 15,000, door de Hervormde Kerkgemeente voor *ƒ* 6,000, door de St. Antony-broederschap voor *ƒ* 5,000, en door het Weeshuis voor tusschen de *ƒ* 5,000 en *ƒ* 6,000. De waarde der bezittingen enz. voor welke die inschrijvingen gedaan zijn, berekent men op nagenoeg twee millioenen.

— De agent van het ministerie van financien te Amsterdam heeft bekend gemaakt, dat, sedert zijne laatste aankondiging, nog van onderscheidene *dienstboden* bij hem ingekomen waren onderscheidene giften voor het Rijk, te zamen uitmakende eene som van *ƒ* 127,05.

— Ook te Maastricht zijn de commissien van voorloopig- en eindonderzoek benoemd. De eerstbenoemde zijn de heer *van Meerbeek*, wethouder of schepen, en de heer *Batta*, lid van den stedelijken raad van Maastricht en voorzitter van het provinciaal geregtshof van Limburg.

— Men schrijft uit Venlo, van den 21: » In de vorige week is het garnizoen dezer vesting veranderd. Het bataillon infanterie Bondstroepen onder bevel van den heer majoor *Landolt*, vertrok naar Maastricht, en van daar kwam binnen een bataillon van het 8ste regiment infanterie gekommandeerd door den heer majoor *von Biberstein Regala Savatsky*. Gisteren rukte hier binnen, komende van Nijmegen, eene halve batterij rijdende artillerie, welke in den vroegen morgen van heden vertrokken is, om te Sittard nachtverblijf te houden, en vervolgens naar Maastricht te trekken."

— Laatstleden Donderdag is de heer Jhr. *L. F. J. J. van Sasse van Ysselt*, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, te 's Gravenhage overleden.

— Door den raad der Nederlandsche Handelmaatschappij zijn, in deszelfs op ll. Vrijdag gehoudene buitengewone vergadering, tot candidaten ter vervulling van den vacerenden post van directeur dier maatschappij, benoemd geworden de heeren: *T. Schuurman*, oud lid van de factorij der Nederlandsche Handelmaatschappij te Batavia, *E. F. de Monchy*, lid der Tweede Kamer van de Staten-Generaal, en *B. Goudswaard*, adsistent-secretaris der Nederlandsche handelmaatschappij.

— Het provinciaal geregtshof van Zuidholland heeft, in zijne zitting van ll. Vrijdag, *Arie van Luijk* schuldig verklaard aan moedwilligen doodslag [illegible] *M. van der Meer* [illegible] [illegible] veroordeeld geweest. Het hof heeft den schuldig verklaarde veroordeeld tot de straffe des doods, uit te voeren binnen de stad 's Gravenhage.

— Bij de stedelijke muzijkschool te Amsterdam zijn door den raad van die stad benoemd de heeren: *J. G. Bertelman*, als eersten onderwijzer in den zang, eersten onderwijzer op de forte-piano, onderwijzer op de viool en onderwijzer in de compositie; *F. N. Stoetz*, als tweeden onderwijzer in den zang, tevens onderwijzer in de theorie voor de muzijk; *J. A. Sieverding*, als tweeden onderwijzer op de forte-piano; *N. J. Poideim*, als onderwijzer op koperen blaas-instrumenten; *J. W. Th. Sunnik*, als onderwijzer op houten blaas-instrumenten.

— Uit Utrecht meldt men, dat de curatoren en professoren der hoogeschool aldaar door hunne bemoeijingen bewerkt hadden, dat de opgeheven opgaaf van prijsvragen, onder dezelfde bepalingen als te voren, doch op hunne bijzondere kosten, zou hersteld worden.

— De hoogleeraar *Bergsma* te Utrecht zal op aanstaanden Dingsdag, den 26 dezer, des middags ten twaalf ure, zijne waardigheid van rector-magnificus der Utrechtsche hoogeschool aan zijnen opvolger, den hoogleeraar *Bouman*, overdragen, met het houden eener plegtige redevoering in de groote gehoorzaal der akademie.

— Men meldt uit Neuzen, dat *Jacobus Dregmans* en *Elisabeth Scheele*, van wier zeldzame langdurige echtvereeniging reeds in vorige jaren melding is gemaakt, den 19 Maart jl. de 64ste verjaring der voltrekking van hun huwelijk hebben gevierd. De man telt thans 86, de vrouw 82 jaren. Terwijl beiden steeds eene goede gezondheid genieten en het volle bezit hunner verstandelijke vermogens hebben, worden de zeldzame voorregten, welke zij genieten, door hen op zeer hoogen prijs gesteld.

— In de *Provinciale Groninger Courant* leest men onder aanteekening van den 21sten dezer:

» Met genoegen kunnen wij melden, dat er, in de laatste dagen in den stand van het water [illegible], op onderscheidene plaatsen, een [illegible] genomen; dat de Aa, op der bovengedeelten, [illegible] binnen de oevers en het opperwater is teruggetreden, dat de uitstrooming door de zeesluis, de Stitenzijl geopend, [illegible] plaats heeft, en dat de dijken langs de

... rivier zich nog altijd in voldoenden staat bevinden. Het grootste bezwaar, en bijzonder het gevaar van verdere doorbraken, kan dus voor het tegenwoordige, als geweken worden aangemerkt, zoodat ook de derwaarts gezondene ambtenaren van den waterstaat reeds teruggekomen, daar hun verder verblijf in Westerwolde voor het oogenblik niet meer noodzakelijk werd geacht."

Z. Exc. de minister van finantiën heeft bekend gemaakt, dat de middelprijzen der binnenlandsche granen over het tijdvak van 20 Februarij tot 19 Maart bedragen heeft, per Mud: Tarwe *f* 7.46; Rogge *f* 4.99; Boekweit *f* 4.90; Gerst *f* 3.98; Haver *f* 2.43; Ongepelde Spelt *f* 2.56. Dien ten gevolge zullen de regten op den in- en uitvoer gedurende de maand April bedragen: Inkomend regt per Mud: Tarwe en gepelde Spelt *f* 1; Rogge „ 75; Boekweit „ 75; Gerst en Mout „ 75; Haver *f* 1; Ongepelde Spelt „ 75.

Een engelsch blad deelt nieuwe belangrijke statistische berigten over de stad Londen mede. Wij laten dezelve hier volgen: Londen beslaat eene oppervlakte van 30 (Engelsche) vierkante mijlen en heeft honderd duizend bewoonde huizen, waarvan de helft met winkels zijn voorzien. Er zijn zes duizend logementen en koffijhuizen en twintig schouwburgen, benevens verscheidene concertzalen, enz. De bewoners verbruiken jaarlijks 2,000,000 vaten bier, dat in Londen gebrouwd wordt, en op de beestenmarkt worden in een jaar 1,400,000 schapen en 185,000 stuks rundvee verkocht. De oppervlakte van verscheiden vierkante mijlen gronds in den omtrek der stad wordt tot behoeving van groenten gebezigd, en verscheiden honderd akkers zijn met gras bedekt. Jaarlijks worden 70 millioen eijeren ingevoerd, behalve de millioenen, die het land zelve oplevert; 12000 koeijen zijn niet toereikend om de noodige melk te verschaffen. De water-compagniën leveren jaarlijks aan de huizen 287 millioenen okshoofden water; de gaz-compagniën dagelijks 40 millioen cubiekvoeten gaz, waarvan 100,000 lampen gebrand worden; het onderhoud der straten kost jaarlijks omtrent 3 millioen guldens. In Londen worden jaarlijks 30 millioen dagbladen verzonden; de reusachtige stad heeft dagelijks scheepsgelegenheid voor 10,000 reizigers. Van Londen uit strekken zich 1000 mijlen ijzeren spoorwegen, welker daarstelling omstreeks 500 millioen gulden kostte. Door den londenschen post worden jaarlijks verzonden 70 millioen brieven, en de londensche bankiers zetten onder elkander maandelijks voor 1000 millioen guldens om.

De winter was in dit jaar in Zuidelijk Rusland en Transkaukasie zeer streng. Reeds in het midden van December waren in de stad Gori alle huizen tot de daken zoo onder de sneeuw bedolven, dat men niet uit het ééne huis in het andere komen konde, en eenige dagen later was elke communicatie tusschen onderscheidene steden onmogelijk geworden. Vele menschen hebben [illegible] het leven [illegible]. Van eene Karavaan van Tiflis [illegible] in eenen sneeuwstorm 30 lastdrijvers en van de kameelen, paarden en ezels kwamen 60 stuks om. Bijzonder is een groot getal schapen dood gevroren. — Ook in Duitschland is nog in deze maand Maart veel sneeuw gevallen, zoo dat de oudste inwoners van het Erzgebergte het zich niet herinneren. Vele wegen [illegible].

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van ll. Zaturdag werden omgezet: Ned. 2½ pCt. 57 drie achtste; [illegible] 100 [illegible]; Amort. Syndic. 4½ pCt. [illegible]; Handelm. [illegible]; 5 pCt. 99⅞; Arnh. Spoorw. 97½; Holl. Spoorw. 94½; Haarlemmermeer 104; Rusland 107⅝; 4 pCt. 91; Inschr. in Assign. 6 pCt. 73⅞; Certif. van dito 74¾; Spanje 21¾; Coupons 29¾; 3 pCt. 36½; Passive 6⅛; Portug. 2½ pCt. te Lond. 46 drie achtste; Oostenr. Met. 110; Polen Aand. *f* 176½; Braz. 82¼; Louisiana 52½; Philadelphia 49 en 60; Amer. Actiën *f* 6 elf zest.

DOMEINGOEDEREN

VAN Z. K. H. Prins FREDERIK der *NEDERLANDEN.*

RENTAMBT *NIERVAART.*

De RENTMEESTER der Domeingoederen van Z. K. H. Prins FREDERIK der *Nederlanden* te *Klundert*, zal, als daartoe behoorlijk gemagtigd, in het openbaar aan de meestbiedenden VERPACHTEN den 10 April 1844, des voormiddags ten negen ure, ten Gemeentehuize binnen de *Klundert*, ten overstaan van den Notaris C. W. MARIS:

De verdeelde 4e, 5e, 6e, 7e en 11e Perceelen BUITENGORZEN liggende voor den Grooten Polder van de *Niervaart*, de KADE van den Polder *het Kwisigeld*, en het RIET staande Buitendijks en dat alles in 67 partijen; kunnende de GORZEN naar welgevallen worden Gehooid of Geweid.

De Conditiën van Verpachting zijn ten Kantore van den Rentmeester en den hierboven genoemden Notaris te lezen, dagelijks des voormiddags (except des Zondags), terwijl ten Kantore van den Rentmeester nadere inlichtingen bekomen kunnen worden.

KLUNDERT, den 15 Maart 1844.

L. H. RIJSTERBORGH.

Librairie de BROESE & COMP., *à Bréda.*

HISTOIRE D'ANGLETERRE

DEPUIS LES TEMPS LES PLUS RECULÉS JUSQU'À NOS JOURS

PAR MM.

DE ROUJOUX ET ALFRED MAINGUET.

NOUVELLE ÉDITION,

ENTIÈREMENT REFONDUE, AUGMENTÉE DE PLUS D'UN TIERS,

ORNÉE DE 500 GRAVURES SUR BOIS

ET ACCOMPAGNÉE

de Tableaux synoptiques, Plans, Cartes géographiques, etc.

2 BEAUX VOLUMES GRAND IN-8°,

de chacun 800 pages.

Écrite par un Français et par conséquent d'un point de vue tout différent de celui sous lequel ont été composées les œuvres de Hume et de Lingard, l'HISTOIRE D'ANGLETERRE du baron de Roujoux devait par cela seul, et indépendamment des autres qualités qui la distinguent, obtenir un grand et rapide succès. Plusieurs éditions promptement épuisées ont en effet constaté la valeur de cet ouvrage, et nous dispensent de nous appesantir davantage sur le mérite d'un livre maintenant connu et apprécié. Nous nous bornerons donc à signaler les changements et améliorations apportés dans cette nouvelle édition.

A vrai dire, c'est plutôt un livre nouveau que nous publions aujourd'hui qu'une édition nouvelle, car l'ouvrage a été, sinon refait entièrement, au moins complètement refondu, et contient maintenant presque deux fois autant de matières qu'il en contenait d'abord. C'est ainsi que, dans les premières éditions, la révolution d'Angleterre «le plus grand événement, dit M. Guizot, que l'Europe eût à raconter avant la révolution française», les commencements de la puissance anglaise dans les Indes, les luttes que nous y avons soutenues contre elle, la ruine de nos établissements, le développement merveilleux et incessant de cet empire fondé par une pauvre compagnie de marchands, et qui s'étend aujourd'hui sur plus de cent millions d'hommes, les guerres de l'indépendance en Amérique, celles de la République et de l'Empire, et, de nos jours, l'émancipation des catholiques d'Irlande, l'adoption du bill de réforme, etc.; tous les grands événements, en un mot, qui, depuis deux cents ans, ont occupé, agité ou bouleversé le monde, avaient été, faute d'espace, présentés d'une manière abrégée et sommaire, et presque comme un simple résumé chronologique.

Dans la nouvelle édition, un volume entier de 800 pages est consacré au développement de ces grandes questions; l'histoire de l'empire britannique dans les Indes, cet important épisode de l'histoire d'Angleterre, y est traité d'une manière complète. Ce second volume est entièrement nouveau; il est dû à M. Alfred Mainguet, qui, en revoyant la première partie de l'ouvrage, l'a enrichie d'additions nombreuses, dont les plus importantes sont: une introduction géographique, à laquelle est jointe le *Tableau statistique des établissements anglais dans toutes les parties du monde*, document du plus haut intérêt, puisqu'il est extrait des *Blue Books* (livres bleus) publiés par le parlement de *Londres*, et qui permet d'embrasser d'un coup d'œil l'immensité de la puissance anglaise; la traduction de la plupart des *Chartes de liberté* qui n'ont été jusqu'ici reproduites par aucun des historiens anglais; des tableaux généalogiques et synchroniques destinés, ainsi que de fréquentes annotations empruntées aux écrits de Turner, Hallam, Thierry, Guizot, etc., à éclaircir les points historiques les plus importants; et enfin, après chaque grande époque, un résumé rapide, mais complet, de toutes les modifications, de tous les progrès survenus dans la constitution, dans les lois, dans les mœurs, dans la littérature et dans les arts.

Cinq cents gravures, dont plus de deux cents entièrement nouvelles, accompagnent cette édition. Ce ne sont pas, ainsi que dans la plupart des livres illustrés, des œuvres de fantaisie, fruits de l'imagination de l'artiste; mais des reproductions exactes et authentiques des sceaux, des médailles, des armures, des tableaux, des portraits, des plus belles miniatures contenues dans les manuscrits, et des monuments les plus remarquables de l'architecture militaire, civile et religieuse de tous les siècles. Ces gravures ont pour but non-seulement d'ajouter à la beauté matérielle du livre, mais, en faisant revivre chaque époque avec sa physionomie véritable, de graver ineffaçable le souvenir des événements dont on voit, pour ainsi dire, les acteurs passer sous ses yeux.

Les cartes géographiques, au nombre de huit, ont été dressées par P. Tardieu: le lecteur peut y suivre la marche des événements, à quelque époque et en quelque lieu qu'ils se passent, sous la domination romaine comme sous la domination saxonne, en Angleterre comme en France, en Amérique comme dans les Indes.

CONDITIONS DE LA SOUSCRIPTION.

Cette *nouvelle édition* de l'HISTOIRE D'ANGLETERRE sera publiée en cent livraisons, comprenant chacune une feuille d'impression (16 pages), avec couverture imprimée; la plupart de ces livraisons contiendront en outre un grand sujet tiré à part. — Il paraît une ou deux livraisons par semaine. — L'ouvrage sera terminé au 1er Novembre 1844.

CHAQUE LIVRAISON: 20 CENTS. — L'OUVRAGE COMPLET: 20 FLORINS.

Te BREDA, bij BROESE & COMP.s, Boekdrukkers en Boekverkoopers.